

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 13 maj 2011

432/2011

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om bekämpning av salmonellasmitta hos nötkreatur och svin

Utfärdad i Helsingfors den 9 maj 2011

I enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut föreskrivs med stöd av lagen om djursjukdomar (55/1980), 29 § 2 mom. och 34 § 4 mom. i foderlagen (86/2008) samt 10 § 1 mom. och 44 § 1 mom. i lagen om medicinsk behandling av djur (617/1997):

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte och tillämpningsområde

I denna förordning föreskrivs om bekämpning av salmonellasmitta hos nötkreatur och svin. Syftet med förordningen är att förhindra spridning av salmonellasmitta till djur och människor och möjliggöra en effektiv utrotning av smitta.

2 §

Förhållande till andra författningar

Bestämmelser om uppföljning av salmonella hos nötkreatur och svin i slakterier samt om slakt av nötkreatur och svin på en sådan djurhållningsplats som till följd av salmonellasmitta omfattas av spärrbestämmelser finns i jord- och skogsbruksministeriets förordning om salmonellakontroll i slakterier och styckningsanläggningar (20/VLA/2001).

Jord- och skogsbruksministeriets förord-

ning om kraven på primärproduktion för säkerställande av livsmedelssäkerheten (134/2006) innehåller bestämmelser om primärproducenters skyldighet att bokföra de provtagningar och undersökningsresultat som gäller salmonella samt lämna dessa uppgifter till slakterier och anläggningar eller andra livsmedelslokaler som tar emot mjölk.

I 9 § i lagen om djursjukdomar (55/1980) föreskrivs om skyldigheten för ett djurs ägare eller innehavare att underrätta kommunalveterinären vid misstanke om salmonellasmitta hos nötkreatur eller svin.

Bestämmelser om skyldigheten för veterinärer att anmäla misstänkt eller konstaterad salmonellasmitta hos nötkreatur eller svin finns i 4 § i jord- och skogsbruksministeriets veterinär- och livsmedelsavdelnings beslut om djursjukdomar som skall bekämpas och om anmälan om djursjukdomar (1346/1995).

3 §

Definitioner

I denna förordning avses med

1) *salmonellabakterie* alla bakterier som hör till salmonellagruppen,

2) *djurhållningsplats* en djurhållningsplats som avses i 5 § 9 punkten i lagen om ett system för identifiering av djur (238/2010) och där nötkreatur eller svin hålls, dock inte ett slakteri,

3) *rekryteringsdjur* ett djur som hålls i förökningssyfte,

4) *epidemiologisk enhet* en djurgrupp eller djurgrupper som utgör en enhetlig enhet med avseende på spridning av salmonellasmitta,

5) *saneringsplan* en skriftlig plan över åtgärder vars syfte är att förhindra spridning av salmonellasmitta och att utrota salmonellasmitta från en djurhållningsplats, samt

6) *kontaktdjurhållningsplats* en djurhållningsplats varifrån salmonellasmitta har kunnat spridas till den smittade djurhållningsplatsen eller till vilken salmonellasmitta har kunnat spridas från den smittade djurhållningsplatsen eller som har kunnat få smittan från samma källa som den smittade djurhållningsplatsen.

4 §

Användning av vacciner och mikrobläkemedel

Vacciner eller andra immunologiska läkemedel får inte användas för förebyggande av salmonellasmitta hos nötkreatur och svin.

Mikrobläkemedel får inte användas för att förebygga, behandla eller utrota salmonellasmitta hos nötkreatur och svin.

5 §

Undersökning av prover

De prover som avses i denna förordning ska undersökas med avseende på salmonellabakterier i laboratorier som godkänts av Livsmedelssäkerhetsverket. Som undersökningsmetod ska metoden ISO 6579:2002/ändring 1:2007 användas, dock inte i fråga om foderprov. Dessutom kan man vid undersökning av prover som avses i 17 § använda alternativa metoder, om metoden är validerad enligt EN/ISO 16140-standard.

6 §

Fastställande av undersökningsresultaten

Det laboratorium som utfört undersökningen ska omedelbart leverera alla isolerade salmonellabestånd och provtagningsuppgifter som hänför sig till dem till Livsmedelssäkerhetsverket för typning och fastställande av resultaten.

2 kap.

Salmonellauppföljning

7 §

Salmonellaprovtagning på sådan djurhållningsplats för svin som producerar rekryteringsdjur

På en djurhållningsplats för svin, där rekryteringsdjur produceras för försäljning eller för att överlåtas till andra djurhållningsplatser, ska prover tas för undersökning av salmonellabakterier minst en gång per år. Proverna tas enligt punkt 1 i bilaga 1. För provtagningen och leveransen av proverna för undersökning vid ett laboratorium svarar den aktör som är ansvarig för djurhållningsplatsen.

8 §

Salmonellaprovtagning på sådan djurhållningsplats för nötkreatur som producerar semintjurar

På djurhållningsplatsen ska prover tas av de tjurar som sänds för seminändamål samt av de andra nötkreaturen för att undersöka salmonellabakterier högst 28 dygn innan tjuren avsänds till karantän, där tjurar hålls innan de sänds till tjurstationen. Proverna ska tas enligt punkt 2 i bilaga 1. För provtagningen och leveransen av proverna för undersökning vid ett laboratorium svarar den aktör som är ansvarig för djurhållningsplatsen.

3 kap.

Provtagning vid misstanke om salmonellasmitta på djurhållningsplats

9 §

Klinisk eller patologisk-anatomisk misstanke

När misstanke om salmonellasmitta föreligger utifrån kliniska symptom ska kommunalveterinären ta träckprov av de nötkreatur och svin som uppvisar symptom. Träckprover från högst 5 djur kan sammanslås till ett samlingsprov.

Om misstanke om salmonellasmitta föreligger hos döda nötkreatur eller svin, ska kommunalveterinären skicka organprover eller ett helt djur för undersökning vid Livsmedelssäkerhetsverket.

10 §

Salmonellafynd i lymfkörtelprov från slakteri

Om salmonellabakterier har konstaterats i ett sådant lymfkörtelprov av ett nötkreatur eller svin som tagits i ett slakteri, ska kommunalveterinären ta prover av nötkreaturen eller svinen på den djurhållningsplats som har levererat djuret för slakt i enlighet med punkt 3 i bilaga 1 samt prover av produktionsmiljön i enlighet med punkt 4 i bilaga 1.

11 §

Salmonellasmitta hos andra djur eller människor på djurhållningsplatsen

Om salmonellasmitta konstateras hos något annat djur på djurhållningsplatsen än ett nötkreatur eller svin eller hos en person som bor på gården permanent eller deltar i skötseln av djuren på djurhållningsplatsen, ska kommunalveterinären ta prover av nötkreaturen och svinen på djurhållningsplatsen i enlighet med punkt 3 i bilaga 1 samt produktionsmiljöprover från djurhållningsplatsen i enlighet med punkt 4 i bilaga 1. Prover behöver emellertid inte tas, om det är osannolikt att smitta har överförts mellan ett annat djur eller en person och nötkreatur eller svin.

12 §

Misstanke om salmonellakontaminerat foder

Om foder som har levererats till djurhållningsplatsen av grundad anledning misstänks innehålla salmonella beroende på att salmonellabakterier har konstaterats i fodret någonstans i produktions- eller distributionsskedet, ska fodermiljöprover tas från djurhållningsplatsens foderförråd och foderutdelningsanordningar i enlighet med punkt 5 i bilaga 1. Livsmedelssäkerhetsverket ansvarar för att provtagning ordnas.

Kommunalveterinären ska dessutom ta prover av nötkreaturen och svinen på djurhållningsplatsen i enlighet med punkt 3 i bilaga 1 samt prover av djurhållningsplatsens produktionsmiljö i enlighet med punkt 4 i bilaga 1.

13 §

Annan misstanke

Om salmonellasmitta av grundad anledning misstänks på djurhållningsplatsen av andra orsaker än de som nämns i 9—12 § eller 20 §, ska kommunalveterinären ta prover av nötkreaturen och svinen på djurhållningsplatsen i enlighet med punkt 3 i bilaga 1 samt prover av djurhållningsplatsens produktionsmiljö i enlighet med punkt 4 i bilaga 1.

4 kap.

Spärrbestämmelser som utfärdas i syfte att förhindra spridning av smittan och åtgärder för att utrota smittan

14 §

Utfärdande av spärrbestämmelser

Om det vid laboratorieundersökningar konstaterats förekomst av salmonellabakterier i prover som tagits av nötkreatur eller svin, av djurhållningsplatsens produktionsmiljö eller från foderförråd eller foderutdelningsanordningar, ska kommunalveterinären meddela djurhållningsplatsen ett beslut om spärrbestämmelser.

Kommunalveterinären ska meddela ett be-

slut om spärrbestämmelser redan före laboratorieundersökningarna av proverna från djurhållningsplatsen, om det finns grundad anledning att misstänka salmonellasmitta på djurhållningsplatsen.

15 §

Innehållet i de spärrbestämmelserna

Genom ett beslut om spärrbestämmelser förbjuds

1) mottagning av nötkreatur och svin på djurhållningsplatsen,

2) flyttning av nötkreatur och svin från djurhållningsplatsen, med undantag av överlåtelse för slakt i enlighet med jord- och skogsbruksministeriets förordning om köttbesiktning (38/VLA/2006) eller förstöring eller bearbetning i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002, nedan *förordningen om animaliska biprodukter*, samt

3) användning och överlåtelse av mjölk från djurhållningsplatsen för andra ändamål än att användas vid en anläggning inom mjölksektorn för produkter, vars framställningsprocess inbegriper pastörisering eller värmebehandling med åtminstone motsvarande effekt, eller att förstöras eller bearbetas i enlighet med förordningen om animaliska biprodukter.

I beslutet meddelas bestämmelser även om andra nödvändiga åtgärder för att förhindra spridning av salmonellasmitta, såsom hanteringen av gödsel, använt strö, de maskiner och föremål som kommit i kontakt med djuren samt gårds- och betesområden, personers tillträde till djurhållningsplatsen samt bekämpningen av skadedjur.

16 §

Undantag från de spärrbestämmelserna

Regionförvaltningsverket kan på ansökan av djurhållningsplatsens ägare eller innehavare för enskilda rekryteringsdjur bevilja un-

dantag från förbudet i 15 § att ta emot nötkreatur och svin till djurhållningsplatser, om förbudet föranleder betydande olägenheter för djurhållningen på djurhållningsplatsen.

Regionförvaltningsverket kan på ansökan av djurhållningsplatsens ägare eller innehavare bevilja undantag från förbudet i 15 § att flytta nötkreatur och svin till andra djurhållningsplatser, om förbudet föranleder betydande olägenheter för djurhållningen på djurhållningsplatsen. Villkoret för att undantag ska beviljas är att den djurhållningsplats som tar emot djur som ska flyttas har en särskild byggnad eller avdelning för placeringen av nötkreaturen eller svinen, varifrån det är möjligt att förhindra att salmonellasmittan sprids vidare.

Kommunalveterinären ska meddela den djurhållningsplats som tar emot de djur som ska flyttas ett beslut om de spärrbestämmelser som tillämpas endast på den byggnad eller avdelning där nötkreatur eller svin från den smittade gården hålls. Regionförvaltningsverket ska återkalla det undantag som verket beviljat, om den avsändande eller mottagande djurhållningsplatsen inte iakttar saneringsplanen eller om det har konstaterats att salmonellasmittan har spridit sig från den byggnad eller avdelning som de spärrbestämmelserna gäller till andra byggnader eller avdelningar på den mottagande djurhållningsplatsen eller vidare från den djurhållningsplats som tog emot djuren.

17 §

Saneringsplan

När salmonellasmitta har fastställts på en djurhållningsplats ska platsen saneras i enlighet med en skriftlig saneringsplan som godkänts av kommunalveterinären. I saneringsplanen beskrivs de åtgärder som ska vidtas för att utrota salmonellasmittan och de åtgärder som ska vidtas för att förhindra att salmonellasmittan sprider sig under saneringen. I planen ska vid behov göras de ändringar som kommunalveterinären godkänt. Vid behov ska prover tas av djurhållningsplatsens produktionsmiljö och djur för utarbetandet, uppljningen och ändrandet av saneringsplanen. Den aktör som är ansvarig för djurhållnings-

platsen svarar för utarbetandet och genomförandet av planen samt för provtagningen och leveransen av proverna till laboratoriet i anslutning till detta. Kommunalveterinären ska övervaka att planen genomförs.

När undantag enligt 16 § används för flyttning av nötkreatur eller svin ska det i saneringsplanen för den djurhållningsplats som tar emot de djur som flyttas även beskrivas de åtgärder som ska förhindra att salmonella-smittan sprider sig via transportmedlen och på den mottagande djurhållningsplatsen. Saneringsplanen ska även innefatta provtagning av nötkreatur och svin i andra avdelningar eller byggnader på den mottagande djurhållningsplatsen med avseende på salmonella.

18 §

Återkallande av spärrbestämmelser

Kommunalveterinären ska återkalla ett beslut om spärrbestämmelser som meddelats med anledning av grundad misstanke, om salmonellabakterier inte har konstaterats vid provtagningen på djurhållningsplatsen. Kommunalveterinären ska återkalla ett beslut om spärrbestämmelser som meddelats med anledning av konstaterad förekomst av salmonellabakterier, om salmonellabakterier inte konstateras i samband med att Livsmedelssäkerhetsverket fastställer undersökningsresultatet i enlighet med 6 §. Om resultatet av laboratorieundersökningen med avseende på salmonella misstänks vara felaktigt på grund av laboratoriekontamination eller av någon annan motsvarande orsak, ska kommunalveterinären återkalla ett beslut om spärrbestämmelser när djurhållningsplatsens nötkreatur och svin har undersökts en gång i enlighet med punkt 6 i bilaga 1, och resultatet av salmonellaundersökningen är negativa.

I andra fall än de som avses i 1 mom. ska kommunalveterinären återkalla beslut om spärrbestämmelser

1) när de åtgärder som fastställs i saneringsplanen har genomförts,

2) när djurhållningsplatsens nötkreatur och svin har undersökts genom att myndigheterna har tagit prover åtminstone två gånger i enlighet med punkt 6 i bilaga 1 och alla resultat av salmonellaundersökningen har varit negativa

under minst två på varandra följande undersökningsgångar,

3) när produktionsmiljöprover har tagits från djurhållningsplatsen i enlighet med punkt 7 i bilaga 1 åtminstone en gång och resultaten av salmonellaundersökningen är negativa, samt

4) i fall då salmonella konstaterats i foder eller fodermiljöprover, när foderförråd och foderutdelningsanordningar har rengjorts och desinficerats och myndigheterna efter detta tagit nya fodermiljöprover i enlighet med punkt 5 i bilaga 1 och resultaten av salmonellaundersökningen är negativa.

Om kommunalveterinären efter utförd kontroll konstaterar att det på djurhållningsplatsen finns delar vars nötkreatur eller svin tydligt hör till en separat epidemiologisk enhet jämfört med den del där salmonellasmittan konstaterats, ska kommunalveterinären återkalla beslutet om spärrbestämmelser beträffande dessa delar, när nötkreaturen eller svinen har undersökts en gång i enlighet med punkt 6 i bilaga 1 och fodermiljöproverna en gång i enlighet med punkt 7 i bilaga 1, och resultaten av salmonellaundersökningen har varit negativa.

5 kap.

Utredning av smittokällan och smittospridningen

19 §

Epidemiologisk utredning

När förekomst av salmonellasmitta konstaterats på en djurhållningsplats ska regionförvaltningsverket utreda källan till salmonellasmittan och den eventuella smittospridningen från den ursprungliga källa och djurhållningsplats där smittan konstaterats. På basis av utredningen ska regionförvaltningsverket göra upp en förteckning över eventuella kontaktdjurhållningsplatser.

20 §

Provtagning på kontaktdjurhållningsplatser

Regionförvaltningsverket ska bedöma behovet av provtagning på varje kontaktdjur-

hållningsplats samt låta utarbeta en plan över provtagningen på kontaktdjurhållningsplatser. Kommunalveterinären ska utföra provtagningen på kontaktdjurhållningsplatser i enlighet med regionförvaltningsverkets plan. Proverna tas enligt punkterna 3 och 4 i bilaga 1.

21 §

Salmonellaprovtagning från foder

Om förekomst av salmonellasmitta har konstaterats på en djurhållningsplats ska man ta prover av nötkreaturs- och svinfodret för salmonellaundersökning i syfte att utreda smittokällan, om man inte med säkerhet kan utesluta fodret som eventuell smittokälla eller om fodret inte redan har konstaterats vara smittokälla. Kommunalveterinären ska underrätta Livsmedelssäkerhetsverket, som ansvarar för ordnandet av provtagningen, om salmonellasmittan. Foderproverna ska tas från silor, säckar eller andra lagringsställen för foder.

Om salmonella konstateras i de foderprover som avses i 1 mom. ska regionförvaltningsverket i samarbete med Livsmedelssäkerhetsverket utreda den eventuella källan till salmonellabakterien.

22 §

Provtagning från annan smittokälla

Vid behov ska kommunalveterinären ta prover från djurhållningsplatsens omgivning, de övriga djuren på djurhållningsplatsen, det strö som använts på djurhållningsplatsen eller andra eventuella smittokällor.

6 kap.

Lämnande och insamling av uppgifter

23 §

Djurhållningsplatsens skyldighet att lämna uppgifter

Den aktör som är ansvarig för djurhållningsplatsen ska underrätta kommunalveterinären om att undersökningar enligt 7 och 8 §

har utförts och om undersökningens resultaten.

Den aktör som är ansvarig för djurhållningsplatsen ska underrätta kommunalveterinären, om salmonellasmitta har konstaterats hos något annat djur på djurhållningsplatsen än ett nötkreatur eller svin eller hos en person som bor på gården permanent eller deltar i skötseln av djuren på djurhållningsplatsen.

24 §

Kommunalveterinärens skyldighet att lämna uppgifter

Kommunalveterinären ska i fråga om spärrbestämmelser som utfärdas på grund av salmonellasmitta samt återkallande av dessa spärrbestämmelser underrätta

1) det slakteri till vilket djur levereras från djurhållningsplatsen,

2) den anläggning till vilken mjölk levereras från djurhållningsplatsen,

3) den aktör som bedriver yrkesmässig seminering eller embryoöverföring på djurhållningsplatsen,

4) foderföretagare som levererar foder till djurhållningsplatsen, samt

5) lantbruksavbyttarserviceens lokala enhet, om avbyttarservice används på djurhållningsplatsen.

25 §

Uppgifter som laboratorierna samlar in och skyldigheten att lämna uppgifter

Ett laboratorium som utför undersökningar ska upprätthålla ett register över undersökningar av de prover som avses i denna förordning samt över undersökningens resultaten.

Laboratoriet ska meddela undersökningens resultaten av alla sådana prover som avses i denna förordning till den aktör som är ansvarig för djurhållningsplatsen samt omedelbart meddela konstaterad förekomst av salmonella till den aktör som är ansvarig för djurhållningsplatsen och till kommunalveterinären i det område där djurhållningsplatsen är belägen. Laboratoriet ska varje månad sända uppgifter till Livsmedelssäkerhetsverket om alla prover och undersökningens resultat som avses i denna förordning.

26 §

Livsmedelssäkerhetsverkets skyldighet att lämna uppgifter

Livsmedelssäkerhetsverket ska omedelbart anmäla fastställd förekomst av salmonella till regionförvaltningsverket i det område där djurhållningsplatsen är belägen och till kommunalveterinären, det laboratorium som sänt provet samt den aktör som är ansvarig för djurhållningsplatsen.

27 §

Uppgifter som Livsmedelssäkerhetsverket samlar in

Livsmedelssäkerhetsverket lämnar årligen ut uppgifter gällande salmonellaundersökningar och undersökningsresultat enligt denna förordning om uppföljningen av vissa zoonoser och zoonotiska smittämnen för den rapport som avses i artikel 9 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/99/EG om övervakning av zoonoser och zoonotiska smittämnen, om ändring av rådets beslut 90/424/EEG och om upphävande av rådets direktiv 92/117/EEG.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

28 §

Kostnader

Den aktör som är ansvarig för djurhåll-

Helsingfors den 9 maj 2011

Jord- och skogsbruksminister *Sirkka-Liisa Anttila*

ningsplatsen svarar för de kostnader enligt 17 § i denna förordning som föranleds av åtgärder som är nödvändiga för att förhindra spridning av salmonellasmittan och för att förstöra smittan samt av utarbetandet, genomförandet och uppföljningen av saneringsplanen, inbegripet kostnaderna för provtagning och undersökning.

29 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 2011.

Genom denna förordning upphävs jord- och skogsbruksministeriets beslut av den 9 maj 1995 om bekämpning av salmonellos hos nötkreatur och svin (23/VLA/1995) jämte ändringar.

30 §

Övergångsbestämmelser

Laboratorieundersökningsmetoder som varit i bruk före förordningens ikraftträdande kan användas vid salmonellaundersökningar i stället för den undersökningsmetod som avses i 5 § i denna förordning fram till den 1 oktober 2011.

Förvaltningsbeslut om spärrbestämmelser som har fattats med stöd av det beslut som ska bli upphävt iaktas trots ikraftträdandet av denna förordning. På återkallandet av nämnda förvaltningsbeslut tillämpas bestämmelserna i 18 § i denna förordning.

Veterinärråd Terhi Laaksonen

PROVTAGNINGSMETODER

I fråga om förpackning och sändning av proverna ska särskilt överenskommas med det laboratorium som utför undersökningen. Proverna ska helst sändas till laboratoriet under provtagningsdagen. Om detta inte är möjligt ska proverna förvaras avkylda innan de sänds iväg. Undersökningen av proverna i laboratoriet ska inledas utan dröjsmål, dock senast inom 72 timmar efter provtagningen.

I fråga om djur i enskilda kättar eller bås kan träckprov tas i ändtarmen eller från golvet. I fråga om djur i kättar eller andra gruppboxar samlas nödvändigt antal träckprover in från olika ställen på golvet. Det är inte nödvändigt att säkerställa att proverna kommer från olika djur. Storleken på ett träckprov ska i regel vara minst 25 gram. Provmängden från unga djur kan vara mindre, om det inte finns tillräckligt mycket träck.

När ett samlingsprov samlas in läggs högst 20 träckprover i samma plastpåse eller plastkärl. Vid behov tillsätts en aning 37-gradigt vatten i påsen eller kärlet. Påsens eller kärlets innehåll blandas omsorgsfullt i flera minuter. Av innehållet i påsen eller kärlet tas minst 25 gram träck, som läggs i en provburk eller provpåse som skickas till laboratoriet.

Alternativa provtagnings- och sammanslagningsmetoder kan användas, om de inte försämrar sensitiviteten hos provtagningen.

1. Träckprovtagning på en sådan djurhållningsplats för svin som producerar rekryteringsdjur

Av suggorna på djurhållningsplatsen tas ett samlingsprov per varje påbörjat 100-tal suggor, dock högst tio samlingsprover. Prov tas i första hand av digivande suggor. I ett samlingsprov sammanslås individuella träckprover från högst 20 suggor.

Om det på djurhållningsplatsen finns unga svin, tas det dessutom samlingsprover av dessa. Antalet samlingsprover ställs i relation till antalet suggor på djurhållningsplatsen så att det per varje påbörjat 100-tal suggor tas två samlingsprover upp till 500 suggor. För den del som överstiger 500 suggor tas det ett samlingsprov per 100 suggor. Antalet samlingsprover uppgår emellertid till högst 15. Samlingsproverna tas i första hand av slaktsvin som väger 30–60 kg och unga avelsdjur. Om det inte finns ett tillräckligt antal av dessa, tas samlingsprover av avvanda grisar. I ett samlingsprov sammanslås högst 20 träckprover, som samlas in i 5–15 kättar så att det tas två träckprover per 10–15 svin.

2. Träckprovtagning vid leverans av nötkreatur för seminändamål

Av ett nötkreatur som ska avsändas tas ett individuellt träckprov, som undersöks separat i ett laboratorium. Dessutom tas det samlingsprover av de andra nötkreaturen på djurhållningsplatsen i enlighet med punkt 3.2 i bilagan.

3. Träckprovtagning vid misstanke om salmonellasmitta på djurhållningsplats

Provtagningen innefattar i regel alla delar av djurhållningsplatsen. Om salmonellasmitta av grundad anledning misstänks endast i någon del av djurhållningsplatsen, kan provtagningen riktas in endast på denna del. Man kan förfara på detta sätt t.ex. om endast en del av djuren på

djurhållningsplatsen har matats med foder som misstänks vara salmonellasmittat. Det är möjligt att av grundad anledning avvika från de riktade provtagningar och provmängder som beskrivs nedan.

3.1 Djurhållningsplatser för svin

Av digivande suggor tas det ett träckprov av vartannat djur, varefter proverna sammanslås till ett samlingsprov bestående av högst 20 träckprover. Av andra suggor, gyltor och galtar tas det ett samlingsprov per varje påbörjat 100-tal djur. I ett samlingsprov sammanslås träckprover från högst 20 djur. Av avvanda grisar, slaktsvin och unga avelsdjur tas det ett träckprov per 10–15 djur. Proverna sammanslås till ett samlingsprov bestående av högst 20 prover. Samlingsproven ordnas enligt avdelning och kätte så att en eventuellt salmonellapositiv avdelning eller kätte kan identifieras.

3.2 Djurhållningsplatser för nötkreatur

Djurhållningsplatser för mindre än 40 nötkreatur:

- Träckprov tas av varje djur på djurhållningsplatsen. Proverna sammanslås till ett samlingsprov från högst 20 djur.

Djurhållningsplatser för 40–200 nötkreatur:

- Träckprov tas av vart och ett av de 40 djur på djurhållningsplatsen som är yngst eller som nyligen har kalvat. Proverna sammanslås till ett samlingsprov från högst 20 djur.
- Av de följande 160 djuren tas det träckprov av vartannat djur. Proverna sammanslås till ett samlingsprov från högst 20 djur.
- Om det bland kreatursbesättningen finns djur med diarré, tas de träckprover som samlas in för samlingsproverna i första hand från dessa.

Djurhållningsplatser för mer än 200 nötkreatur:

- Träckprov tas av vart och ett av de 40 djur på djurhållningsplatsen som är yngst eller som nyligen har kalvat. Proverna sammanslås till ett samlingsprov från högst 20 djur.
- Av de följande 160 yngsta djuren tas det träckprov av vartannat djur. Proverna sammanslås till ett samlingsprov från högst 20 djur.
- Av de följande äldre djuren tas det träckprov av vart femte djur. Proverna sammanslås till ett samlingsprov från högst 20 djur.
- Om det bland kreatursbesättningen finns djur med diarré, tas de träckprover som samlas in för samlingsproverna i första hand från dessa.

Om det på samma djurhållningsplats finns nötkreatur i flera olika avdelningar, ska det från varje avdelning tas minst ett samlingsprov från 20 djur. Om det i avdelningen finns under 20 djur, tas det för samlingsprovet ett träckprov för varje djur.

4. Provtagning från produktionsmiljön vid misstanke om salmonellasmitta på djurhållningsplats

Produktionsmiljöproverna tas från djurhållningsplatsens strukturer, i synnerhet på sådana väsentliga ställen där salmonellan kan få fotfäste, t.ex. från golvbrunnarna, golven i drivgångarna, utfodringsbordet, fodertrågen, drickskopporna och dricksbassängerna. Proverna ska i tillräcklig utsträckning representera de olika delarna på djurhållningsplatsen. På djurhållningsplatsen tas sammanlagt 5-50 produktionsmiljöprover. Proverna tas genom att med en fuktad svamp, duk, skumplasttärning eller motsvarande provtagningsutrustning kraftigt gnida det

objekt som ska undersökas. Högst fem produktionsmiljöprover från samma objekt eller område kan sammanslås till ett samlingsprov.

5. Fodermiljöprovtagning

Fodermiljöproverna tas genom att med en fuktad svamp, duk, skumplasttärning eller motsvarande provtagningsutrustning kraftigt gnida det objekt som ska undersökas. Proverna förpackas individuellt. Proverna sammanslås inte vid laboratorieundersökningen.

Proverna tas i tillämpliga delar från följande ställen:

Fodersilor:

Från varje silo som använts för lagring av foder som kan vara smittat med salmonella tas sammanlagt två fodermiljöprover från följande objekt:

- insidan av locket på en tornsilo (cyklon, inspektionslucka eller dammfilter) samt bottenkonens öppning, ovansidan av skjutluckan eller foderspiralens ingångsställe
- väggarna och botten i en plansilo (planbottenlager).

Spannmålstorkar:

Om foder som kan vara smittat med salmonella har lagrats eller hanterats i en spannmålstork, tas sammanlagt minst fyra fodermiljöprover från följande objekt:

- kanterna på spannmålstorkens tippgrop
- nedre delen av elevatorn till spannmålstorken (inspektionsluckan), elevatorgropens botten
- övre delen av elevatorn till spannmålstorken (inspektionsluckan),
- insidan av locket på den silo till spannmålstorken som används för lagring av foder som kan vara smittat med salmonella.

Golvet i foderförråd:

- ett fodermiljöprov från olika ställen i fodersilornas och foderhanteringsutrustningens omgivning

Foderhanteringsutrustning och utfodringsanordningar på en djurhållningsplats för svin:

Sammanlagt två fodermiljöprover/anordning tas från följande objekt:

- foderblandarens/kvarnens matningstratt och cyklon/dammpåse
- ut- och insidan av locket på blötutfodringsmaskinen (rören där foderkomponenterna kommer ner)
- torrutfodringsmaskinens drag- och matarenhet (öppnas; provet tas från insidan)
- fodervåg (om sådan finns); övre och nedre delen
- andra provtagningsobjekt enligt prövning (fodervagnar och foderkärror o.dyl.).

Foderhanteringsutrustning och utfodringsanordningar på en djurhållningsplats för nötkreatur:

Fullfodervagn/fullfoderblandare:

Sammanlagt två fodermiljöprover tas från följande objekt:

- den övre delen av insidan av blandningscisternen, där det finns foderdamm och ihopklumpat foder kvar
- tömningsluckor och tömningstransportörer för fodret på de ställen där det finns ihopklumpat foder

Annan utfodringsanordning (alternativ till fullfodervagn):

Sammanlagt två fodermiljöprover/utfodringsanordning tas från följande objekt:

- den övre delen av en utfodringskiosk eller en fodervagn på räls, påfyllningstratten för foder

- utfodringskioskens fodertråg eller tömningsöppningarna på en fodervagn på räls
- andra provtagningsobjekt enligt prövning (fodervagnar och foderkärror o.dyl.).

6. Träckprovtagning för återkallande av spärrbestämmelser

Proverna tas för första gången i det skede då djurhållningsplatsen förväntas vara sanerad från salmonellasmittan. Om salmonellabakterier inte konstateras i proverna, förnyas provtagningen i regel efter 3–4 veckor. Av grundad anledning kan något annat provtagningsintervall användas, dock inte kortare än två veckor.

Om salmonellabakterier konstateras vid provtagningen ska saneringsplanen ses över och vid behov ändras och saneringsåtgärder vidtas innan provtagningen förnyas. Om salmonellabakterier inte konstateras vid träckprovtagningen, men däremot i produktionsmiljöproverna enligt punkt 7 i bilagan eller i fodermiljöprovtagning enligt punkt 5 i bilagan, ska träckprovtagningen förnyas så att salmonellabakterier inte konstateras vid minst två på varandra följande träckprovtagningsgångar.

6.1 Djurhållningsplatser för svin

För varje sugga, gylta och galt tas ett träckprov. Proverna sammanslås till ett samlingsprov bestående av högst 20 prover. Av avvanda grisar, slaktsvin och unga avelsdjur tas det två träckprover per 10-15 djur. Proverna sammanslås till ett samlingsprov bestående av högst 20 prover. Samlingsproven ordnas enligt avdelning och kätte så att en eventuellt salmonellapositiv avdelning eller kätte kan identifieras.

6.2 Djurhållningsplatser för nötkreatur

För varje nötkreatur tas ett träckprov. Proverna sammanslås till ett samlingsprov från högst 20 djur. Samlingsproven ordnas enligt avdelning och kätte så att en eventuellt salmonellapositiv avdelning eller kätte kan identifieras.

7. Provtagning från produktionsmiljön för återkallande av spärrbestämmelser

Produktionsmiljöproverna för återkallande av spärrbestämmelser tas för första gången tidigast i det skede då djurhållningsplatsen förväntas vara sanerad från salmonellasmittan. Provtagningen kan enligt kommunalveterinärens prövning genomföras samtidigt med den första eller senare träckprovtagningen enligt punkt 6 i bilagan eller mellan de olika träckprovtagningsgångarna. Provtagningen förnyas, om salmonellabakterier konstateras vid provtagningen från produktionsmiljön eller vid träckprovtagningen.

Produktionsmiljöproverna tas från djurhållningsplatsens strukturer, i synnerhet på sådana väsentliga ställen där salmonellan kan få fotfäste, t.ex. från golvbrunnarna, golven i drivgångarna, utfodringsbordet, fodertrågen, drickskopporna och dricksbassängerna. Proverna ska i tillräcklig utsträckning representera de olika delarna på djurhållningsplatsen. På djurhållningsplatsen tas sammanlagt 10-100 produktionsmiljöprover. Proverna tas genom att med en fuktad svamp, duk, skumplasttärning eller motsvarande provtagningsutrustning kraftigt gnida det objekt som ska undersökas. Högst fem produktionsmiljöprover från samma objekt eller område kan sammanslås till ett samlingsprov.